

DIERENARTSEN | VETERINAIRES
ZONDER GRENZEN | SANS FRONTIERES
BELGIUM

DZG Nieuwsbrief N°48

PERIODICITEIT: JUNI - JULI - AUGUSTUS
TWEDE UITGAVE

Wereldmelkdag met Manneken Pis

Edito: De moeilijkheden van de melksector in Afrika

Binnenkort ambachtelijke kaas op de markt in Niamey

Gentse dierenartsen lopen de 20 km van Brussel ten voordele van DZG

De Rotary Club zamelt € 40.000 voor ons project in Rwanda

Tentoonstelling van DZG beschikbaar voor het grote publiek

Wereldmelkdag Manneken Pis en de melkfontein

Op 1 juni was het de Wereldmelkdag, en zoals ieder jaar nam DZG van die gelegenheid gebruik om het belang van melk in Afrika onder de aandacht brengen. Dit jaar werd onze boodschap versterkt door niemand minder dan Manneken Pis. Gedurende één dag werd het beroemdste beeldje van Brussel verkleed in Afrikaanse herder en plaste het melk in de plaats van water. Met deze actie wilde DZG illustreren dat als de lokale melksector in Afrika beter ondersteund zou worden, Manneken Pis melk zou kunnen drinken in plaats van het te verspillen in de fontein.

De dag begon met een persconferentie in de prestigieuze zalen van het Stadhuis van Brussel. Na enkele interessante lezingen werd onze mobiele tentoonstelling 'De melkketen in Niamey, paradox van een onbenut potentieel' aan het grote publiek voorgesteld. Vervolgens was het de beurt aan de Orde van de Vrienden van Manneken Pis, die het bronzen beeldje tijdens een heuse ceremonie omtoverden tot Nigerese peulherder. Het verklede beeldje werd even later onthuld in bijzijn van de Ambassadeur van Niger, die samen met alle omstaanders kon aanschouwen hoe het Brusselse ketje ineens melk plaste in plaats van water. Ook de pers bleek enorm geboeid door onze Manneken Melk-actie. Beelden van het melkplassende ventje verschenen in verschillende kranten en websites, en men praatte erover op radio en tv.

Daarom was Manneken Pis verkleed als Afrikaanse peulherder

In West-Afrika zijn de voornaamste volkeren die van de veeteelt leven de toereg en de peul. Hoewel de toereg bekender zijn bij het grote publiek, zijn de peul over een groter gebied verspreid. Hun aantal wordt geschat op 10 miljoen. Als (semi) nomaden volgen ze hun kuddes op het ritme van de seizoenen. Voor hen is melk van onschatbare waarde. Soms is het zelfs hun enige

voedingsmiddel. Een gezonde melkproductie is er van levensbelang, maar toch is de melkproductie vaak ondermaats. Het doel van verschillende projecten van DZG is de hoeveelheid melk en de kwaliteit ervan verhogen en een betere vergoeding voor de melkproducenten afdwingen. Als de lokale melksector in Afrika beter ondersteund zou worden, dan zou Manneken Pis melk kunnen drinken, in plaats van het te verspillen in de fontein. Want melk is een belangrijke inzet in de strijd tegen armoede en honger.

STEUN DZG!

In de derde wereld is het dier vaak de enige bron van gezond voedsel; de enige bron van leven. Daarom werd in 1989 Dierenartsen Zonder Grenzen opgericht. Sinds 1995 is DZG een officieel erkende humanitaire organisatie. Samen met de minst bedeelden ijveren onze dierenartsen voor het behoud van de kudde en de verbetering van de veeteelt in ontwikkelingslanden. Maar zonder uw hulp lukt dat niet! Daarom hebben wij uw steun hard nodig. Stort vandaag nog uw bijdrage. Elke gift van 30 euro of meer is fiscaal aftrekbaar.

GENTSE DIERENARTSEN LOPEN DE '20 KM DOOR BRUSSEL' TEN VOORDELE VAN DZG

Op 25 mei liepen maar liefst 25.000 sporters door onze hoofdstad voor de 20 kilometer van Brussel. Dit jaar nam een groep van 21 lopers deel ten voordele van Dierenartsen Zonder Grenzen. Met dank aan initiatiefnemer Jeroen Dewulf van de Gentse faculteit Diergeneeskunde.

De groep deelnemers telde negen medewerkers van de faculteit Diergeneeskunde, dierenartsen van de organisaties Danis, Shering-Plough en Agro 2000 en enkele werknemers van CID Lines uit Ieper, een producent van reinigings- en ontsmettingsproducten. De ervaren lopers van het team vertrokken aan een heel gezwind tempo en sommigen liepen zelfs al na 1 uur 23 minuten over de eindstreep. Voor de meesten was het echter allemaal nieuw. Zij hadden dan ook iets meer tijd nodig. De dag bracht, dankzij de genereuze steun van de sponsors (Agro 2000, CID Lines en CGK groep) en de individuele sponsoring ingezameld door de verschillende lopers, maar liefst 1318 euro op voor DZG! We mogen het dus een succes over de ganse lijn noemen, dat zeker en vast voor herhaling vatbaar is. Proficiat aan alle deelnemers!

In de taal van de peul-veehouders, betekent het woord melk 'het beste wat er is'.

Steun de Afrikaanse melksector, dat was het onderwerp van afgelopen Wereldmelkdag, een dag die door de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties werd vastgelegd op 1 juni. 'Kossam', een woord uit de peul-taal, vat het belang van melk kort maar krachtig samen. Bij hen wil 'melk' doodeenvoudig zeggen: 'het beste wat er is'. Vaak zingen volkeren zoals de peul, de toareg, de turkana en de dinka voor hun koeien en vertellen in die gezangen waarom koeien zo belangrijk zijn voor hen en waarom melk zo goed en kostbaar is. Niet toevallig heeft DZG zich tot doel gesteld om lokale melknetwerken in Afrika te ondersteunen, en dan vooral in Niger, Mauritanië en Mali. Onze acties in deze landen hebben een dubbel doel. Door de zuivelproductie te verbeteren, is er meer voedselzekerheid en dus minder honger. Tegelijkertijd bestrijdt DZG de armoede, want een betere melkproductie verhoogt de inkomens van kleine producenten, melkhandelaars en verdelers van afgeleide producten zoals yoghurt en kaas. De melksector kent veel problemen. Die zorgen voor verlies en verspilling in een sector waar sowieso al weinig geproduceerd wordt.

De geringe melkproductie is een gevolg van:

- Een tekort aan neerslag tijdens het droogseizoen, waardoor het moeilijk is om voedsel te vinden voor de kudde.
- Het diervoeder, dat niet altijd aangepast wordt aan de verschillende productiestadia.
- Een tekort aan veterinaire diensten, die bovendien de meest afgelegen streken niet bereiken.
- Melk die aangelengd wordt met water en antibiotica om de bewaartijd te verlengen, waardoor ze ongeschikt wordt voor consumptie.
- Een beperkt commercieel circuit en een beperkte koopkracht van de bevolking.
- Een onderontwikkeld wegennet waardoor het moeilijk is om verse melk snel te vervoeren.

DZG treedt op in alle stadia van de melkproductie:

- Bij de verbetering van de gezondheid van het vee. Gezonde dieren geven meer melk, en meer melk betekent meer voedsel en inkomsten. Behalve diergeneeskundige zorgen besteedt DZG ook veel aandacht aan het voedsel voor de dieren tijdens de verschillende productiestadia.
- De melkwaliteit waarborgen door de hygiëne in de hele melkketen te garanderen. Vrouwen- en veehoudersgroeperingen krijgen vormingen rond hygiënische melkproductie, -bewaring en -verwerking.
- Steun aan de melkhandel. DZG helpt bij de organisatie van de melkophaling, ondersteunt lokale initiatieven en versterkt (vrouwen)groeperingen en hun mini-melkerijen.

De melksector heeft veel potentieel, maar het is noodzakelijk dat we ze blijven steunen. Met eenvoudige en aangepaste middelen kunnen we de lokale zuivelproductie maar liefst vier keer verhogen. Maar altijd met respect voor Aarde, Mens en Dier.

Madeleine Onclin | Directrice

Wil jij volgend jaar ook meelopen met de 20 km van Brussel en op die manier Dierenartsen Zonder Grenzen steunen? Stuur dan een mailtje naar b.vandenabeele@vsf-belgium.org.

Hij kan je meer informatie geven over hoe je dit het best aanpakt.

Project 'gezonde Melk voor Niger'

Binnenkort ambachtelijke kaas in Niamey

Over enkele maanden zal in de straten van Niamey verse kaas te koop zijn, vervaardigd door de mini-zuivelbedrijfjes van het project 'Gezonde Melk voor Niger', gevestigd in de stadsrand van de Nigerese hoofdstad.

We bevinden ons in de mini-melkerij Ballitari, in een wijk aan de stadsrand van Niamey. Het gebouw is wit, net zoals de melk die hier verkocht wordt. Binnenin maken de vrouwen van de groepering Ballitari hun rekeningen. 10u30: de eerste melkverzamelaar klopt aan de deur. Hij haalt het zadel van zijn fiets, maakt een grote en twee kleine gele jerrycans los en zet ze neer aan de ingang. Verboden toegang: hier heersen de vrouwen. De melkverzamelaar zal elders moeten wachten tot de vrouwen verschillende tests op zijn melk hebben uitgevoerd. Want deze dames kopen niet zomaar om het even wat van om het even wie. Melk die hier gekocht en verkocht wordt, is gezonde melk.

„Dankzij de vormingen, gaat er veel minder melk verloren. We hebben nu iets meer geld om ons gezin te onderhouden of om onze kinderen naar school te sturen»

Hygiëne voor alles

Op de binnenkoer van de melkerij gonst het van de bedrijvigheid. Twee oudere vrouwen met een spons in de hand schieten in gang. Hun taak bestaat erin potten en emmers schoon te maken en te desinfecteren. Twee anderen steken het houtvuur aan waarop de melk straks gekookt zal worden. Nog twee andere vrouwen gaan met spuiten, alcohol en gasflessen aan de slag en controleren de kwaliteit van de afgenomen melkmonsters uit de jerrycans. Ze zoeken uit of de melk schadelijke micro-organismen bevat die de gezondheid van de gebruiker zouden kunnen schaden. Test geslaagd, melk aanvaard en gekocht. De melk wordt twee keer gefilterd en komt dan in een grote inox ketel op het hout-

vuur. Voor de vrouwen de melk verwerken, wordt hij eerst gepasteuriseerd. „Vroeger werkten we allemaal individueel bij ons thuis,” vertelt Zenabou Djadjé, secretaris van de groepering Ballitari. “Vaak ging onze productie verloren, omdat de melk slecht werd en omdat we weinig ervaring hadden. Vandaag werken we samen in dit zuivelbedrijfje. Dankzij de vormingen die we mochten volgen, gaat er veel minder melk verloren. We hebben nu iets meer geld om ons gezin te onderhouden of om onze kinderen naar school te sturen.

Mmmm, kaas

Na de controle van de melk volgt de verwerking, waarna ze op de markt verhandeld zal worden. De gepasteuriseerde melk wordt vers verkocht, gestremd of in de vorm van boter, en weldra zullen de vrouwen hun productengamma nog kunnen uitbreiden: met kaas. Zowaar een kleine revolutie! Momenteel wordt de lokale kaas getest en geëvalueerd bij de bevolking. De eerste resultaten zijn goed, en de kaas krijgt goede reacties. „We willen dat 2008 met kaas afsluit!” vertelt Dr. Boukary Abdou Razac, hoofd van het project 'Gezonde Melk voor Niger'. De vrouwen reageren heel enthousiast op deze uitspraak. „Het voedsel is duur en onze families hebben veel moeilijkheden,”

vertelt Zenabou Soumana, de voorzitter van de groepering. “Nu we kaas kunnen maken, zal onze situatie misschien veranderen. De productie en de verkoop van kaas zullen immers extra inkomsten opleveren.”

“3 jaar geleden werd 25 % van de melk die in Niamey geproduceerd werd, geweigerd door de moderne zuivelfabrieken. Drie jaar en veel opleidingen later, is dit aantal gezakt naar 2 %.

Iedereen tevreden

Deze vrouwen zijn slechts een radertje van alle mensen die wel varen bij het project. Toen 'Gezonde Melk voor Niger' in 2005 opstartte, werd 25 % van de melk die in periferie van Niamey geproduceerd werd, geweigerd door de moderne zuivelfabrieken. Drie jaar en veel opleidingen later, is dit aantal gezakt tot 2 %. 1600 melkproducenten, 120 melkinzamelaars en 4 vrouwengroeperingen halen hier hun voordeel uit. Maar niet enkel de kwaliteit van de melk is verbeterd; de gunstige effecten op de gezondheid zijn onmiskenbaar. Bij de meeste begunstigden is de levensstandaard gevoelig gestegen. Vroeger verwerkten de vrouwen 1 tot 10 liter melk per dag, momenteel kan dat oplopen tot 50 liter. De inzamelaars verplaatsen zich nu op twee wielen, op fietsen die door het project gefinancierd worden. Zij kunnen nu 50 liter per dag vervoeren, tegenover 20 enkele jaren geleden. Wie weet zien we binnenkort in de straten van Niamey fietsers rondrijden met stapels kaas op hun bagagerek ...

De Rotary Club van Saint Ghislain zamelt 40.000 euro in voor ons project in Rwanda

De Rotary Club van Saint Ghislain mocht DZG een cheque van 40.000 euro overhandigen, voor het project Proxivet in Zuid-Rwanda. Dit project voldoet namelijk aan de 3 H-doelstellingen van de Internationale Rotary Stichting: Hunger, Health en Humanity.

De Rotary clubs van Ath, Eecklo, Lessines, Fléron, Dour-Quévrain, Mons-Bruyeres, Laken-Maasland en Saint-Ghislain sloegen de handen in elkaar om samen één groot doel te bereiken: de veeteeltsector in een straatarm gebied ondersteunen. Samen met de lokale Rwandese Rotary Club van Butaré kregen ze medefinanciering van de Internationale Rotarystichting. Het project Proxivet in Rwanda zorgt voor logistieke steun bij de ontwikkeling van een dertigtal pilotoprojecten rond veeteelt en veterinaire diensten, en dit in samenwerking met de agro-veterinaire school van Kabutaré. Jonge dierenartsen

en gediplomeerde technici kunnen op die manier hun activiteiten uitvoeren bij mensen voor wie veeteelt de enige bron van voedsel en inkomsten is.

In de regio van het project is landbouw de belangrijkste activiteit. Niettemin heeft de landbouwproductie erg te lijden onder heel wat problemen, zoals een zwakke bodemgesteldheid, steeds weerkerende droogtes en de lage technische vaardigheden en kennis van de agro-veehouders. Deze problemen leiden tot voedseltekorten en ondervoeding bij zo'n 50 % van de kinderen. Het voedingspatroon van de meeste gezinnen is voornamelijk gebaseerd op graangewassen. Proteïnen vinden ze voornamelijk in bonen en eiwitten van dierlijke oorsprong nemen al helemaal een minieme plaats in het rantsoen in. Het verbruik van producten van dierlijke oorsprong in Rwanda ziet er als volgt uit: 12 liter melk en 4,8 kg vlees per persoon per jaar, en dit terwijl de normen van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties op 220 liter en 50 kg per persoon en per jaar vastliggen.

DZG wil collega Paul Neutelings en zijn collega's Rotarianen van harte bedanken voor deze ongelooflijke steun aan het project Proxivet.

Mobiele tentoonstelling over de melkcontext in Niger nu beschikbaar voor het grote publiek

De mobiele tentoonstelling 'De melkketen in Niamey: paradox van een onbenut potentieel' kan vanaf nu uitgeleend worden bij DZG. De tentoonstelling bestaat uit zeven lichte panelen van hard plastic, die gemakkelijk te transporteren en te installeren zijn. DZG ontwikkelde de tentoonstelling samen met Karkara, een van onze lokale partners in Niger. Ze geeft een overzicht van de huidige melksituatie in Niger, over de import van Europees melkpoeder en over het belang van steun aan de lokale melk-

keten. Alle informatie wordt op een bondige en begrijpelijke manier weergegeven.

Wilt u deze tentoonstelling graag eens uitleenen? Neem dan contact op met Florence Burette: f.burette@vsf-belgium.org of 02/ 539 09 89. De pdf's van de panelen zijn ook downloadbaar op onze website www.dzg-belgium.org, onder ontwikkelingseducatie.

DIERENARTSEN | VÉTÉRINAIRES
ZONDER GRENZEN | SANS FRONTIÈRES

BELGIUM

Redactie

An Kokken
Florence Burette
Madeleine Onclin
Nathalie Joskin

Foto's

DZG

Vertaling

Roger Kokken
Alain Pieters

Grafische vormgeving

Kunstmaan.be

Drukwerk

J.F. De Jonghe, 1080 Brussel

VU

Madeleine Onclin
Paul Deschanellaan 36-38
1030 Brussel

Paul Deschanellaan 36-38
1030 Brussel

T + 32 [0]2 539 09 89

F + 32 [0]2 539 34 90

vsf@vsf-belgium.org

www.dzg-belgium.org

